

ZENTAI HIRLAP

HELYI- ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ÁRPÁD UTCZA 272. SZ.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak az élczlappal együtt:

Kéziratok visszaadására nem vállalkozik a szerkesztőség.

Egyes szám ára 10 kr.
ÉLCZLAPPAL EGYÜTT 20 KR.

egész évrn 5 frt., félévre 2 frt 50.

Hirdetések és nyiltér díjazása megállapodás szerint.

MIKLÓS ÖDÖN.

Örökre emlékezetes marad e név Zenta-város lakossága előtt. Kitorúlhetlen betűkkel véste sziveinkbe e dicső nevet a méltóságos Államtitkár úr ellenállhatlanul vonzó kedves megjelenésével, a sziveket lebilincselő nyájas viselkedésével s minden egyes szavában nyilatkozó lelkesült hazaszeretetével. Az ő nemes keblében dobogó igazi magyar szív lángoló szeretetének fény-sugarai már a messze távolból lángra gyújtották sziveinket s városunk lelkes közönsége ezáltal vi-szonszeretetre gyulasztva oly lelkesült, oly fényes és oly impozáns fogadatlásban részesítette kedves vendégét, minőre még az őszbeborult aggastyánok is csak elvéve emlékeznek. Mintha csak e vá-ros lakói egymást túl akarták volna licizálni a magyarság közmondásos vendégszeretetével, oly ha-tártalan örömmel és páratlan lelkesedéssel sietett városunk apraja-nagyja nem-, kor-, vallás- és álláskülönbség nélkül szeretett vendégének magas állásához és kedves egyéniségéhez méltó fogad-tatására. — Már kora reggeltől hullámozott a nép a város fellobogozott utcáin s lelkesült örömtől sugárzó arczzal várta a magas vendég megérkezését. Az ünnepélyes fogadatlás hivatalos tagjai a főtéren gyülekeztek össze s 10 óra után a helybeli tűzoltó-szazad zenekarának lelkesítő hangjai mellett vonultak le a fellobogozott hajó-állomáshoz. A városi tanács tagjain kívül jelen voltak az összes hivatalok és testületek tagjai és képviselői az ünnepi köntösbe öltözött lakosság ezrei által kísérve. — Midőn a méltóságos Államtitkár úr a gyorsjárású „Sirály” propelleren előkelő kísé-re-tével bevonult a kikötőbe a lelkesült közönség egetverő éljenzésbe tört ki. A partra szálló magas vendéget Boromisza János polgármesterünk fogadta rövid, velős beszédben és felhívta, hogy ke-gyeskedjék igénybe venni Zenta-város magyar vendégszeretét, mire Öméltósága lelkes szavakban mondott köszönetet a megtisztelő fogadatlásért s hazaszeretettől lángoló rövid beszédét e szavak-kal végezé: „A magyarok Istene Zenta-város magyar vendégszerető polgárait sokáig éltesse!”

Ezután kíséretével kocsikra szállva a tiszteletére emelt diadalkapu alatt elhaladva a nép lelkesült éljenzése között zenésző mellett a fellobogozott utcákon az Eugen szállodába hajtatott. A bemutatások befejezése után azonnal kezdődött a 150 terítékű ebéd, mely alatt a helybeli czi-gány zenekar és a híres zentai tamburások felváltva játszottak. Annyira megtetszett Öméltóságá-nak a tamburások játéka, hogy maga elé hívatta őket, s elénekeltette velük óriási derűtség kö-zött a „járásosztási nótá”-t. — A lapunk más helyen közölt első felköszöntőt nagyságos Appel Ede apát-plébános ur mondotta a miniszteri államtitkár úrra ismert ékesszólásával, melyre Öméltósága hazafias lelkesedéstől lángoló szavakban válaszolt s a jelenlevők lelkesültsége mellett kije-lentette, miszerint ő nemcsak mint hivatalos személy, hanem mint magyar ember és igaz hazafi is szíven viseli a legmagyarabb folyó partjain lakó városok lakóinak üdvét s hazafiúi kötelessé-gének ismeri megtenni minden lehetőt Zenta város anyagi érdekeinek megóvására és jólétének előmozdítására. A felhangzott zajos éljenzés után szólottak még Tóth Lajos, Tallian esongrádmegyei főispán, Ringhoffer járásbíró, Sándor Béla bács megyei főispán, Térényi kormánybiztos, Szá-riacs városi főügyész, Mikosevits ügyvéd, Rónay orsz. képviselő, Huszágh ügyvéd, Rapaics min. tanácsos, Boromisza János polgármester, Matkovits főszolgabíró és sok mások. A magán tósztok közül legnagyobb hatást keltett Rónay t.-kanizsai orsz. képviselő felköszöntője, aki a szomszéd bácskaiak ismert vendégszeretetének főrugóját a zentai kedves magyar hölgyek honleányi nemes szívében véli feltalálhatni. Ezek után a felköszöntők egész raja következett, boldog volt, aki szóhoz juthatott s szeretettől lángoló szívének túlradó örömét szebbnél-szebb szavakba foglalva kiönthet-te. Emez emelkedett hangulat megteremtéséhez hozzájárult a mi kedves Homay bátyánk is, aki valóban kitett magáért a kitünő ebéd feltalálásával, a finom borok és pezsgő felhordatásával.

Az államtitkár úr Öméltósága d. u. pont 2 óraker újból szívélyesen megköszönve Zenta város magyar vendégszeretét, a tűzoltói zenekar mellett sokak által kísérve a hajó-állomásra vo-nult, osztatlan szeretetünket víve magával s felejtethetetlen kedves emléket hagyva vissza mindnyá-junk szívében, melynek minden dobbanása minden élő nyelvnél hangosabban hangoztatva mondja

az Isteni Gondviselés Miklós Ödön államtitkár ur Öméltóságát sokáig éltesse!!!

Partbiztosítási ügy.

A város közönsége a vízjogról szóló 1885. XXIII. t. c. 45. §-a alapján az iránt folyamodott a földművelésügyi m. kir. miniszterhez, hogy a város tiszamenti részén és a mákosi erdőöri laknál a partbiztosítást állami költségen eszközöltesse.

A kérelem támogatására hangsúlyoztatott, hogy a városnak délre eső tiszamenti részén a vízmosás következtében a házak a Tiszába omlás veszélyének vannak kitéve, a mákosi erdőöri laknál pedig nagymérvű partszakadás folytán nemcsak az erdőöri lak sodor-tatik el rövid idő alatt, hanem a mederbekanyarulás is támadhat; felemlített továbbá, hogy a folytonos és nagymérvű partmosás által okozott mederbeiszapolás folytán (a mi az Eugén sziget előtt tapasztalható leginkább) a hajózás nagy mérvben akadályozva van; hangsúlyoztatott, hogy a 93. számú, nagy költséggel létesített tiszai átmenet teljes kifejlődése nagyban elősegítené; végre panaszkodott, hogy a város pénztára ilyen terhek viselésére nem képes.

A kérelem a földművelésügyi m. kir. miniszternél figyelemre talált, a miről tanuskodik a 31372/1/15 számú rendelet, melynek tartalma a következő.

„Zenta városnak tanácsa, a város tiszamenti részének biztosítása tárgyában f. évi május hó 23-án 5375. szám alatt elem. terjesztett folyamódványa kapcsán felhívom a vármegyei alispán urat, hogy a nevezett város tanácsának a következőket hozza tudomására: A Tisza folyó Jenő szigeti elzárnyosodott szakaszának ideiglenes rendezése céljából, — addig mig ezen szakasznak végleges szabályozása a fogantatandó általános tiszaszabályozási munkák keretén belül eszközöltetni fog, még a jelen év folyamán, egy 60 m. széles vályút fog létesíttetni, mely munkálatot a szegedi m. kir. folyammérnöki hivatalhoz f. évi június 19-én 23413. sz. alatt intézett leiratom-már elrendeltem. A folyamódványban jelzett partszakadások megszüntetése cél-

jából létesítendő s a Tisza folyó ezen szakaszán végrehajtandó egyéb mederrendezési munkálatokkal kapcsolatos építvények szintén az általános tiszaszabályozási munkák fogantatása alkalmával lesznek végrehajtandók. Budapest, 1893. július 7. A miniszter helyet: Miklós Ödön államtitkár.

A tiszai folyó szabályozási munkálatait Miklós Ödön földművelésügyi m. kir. miniszteri államtitkár a napokban szemlélte meg, mely útja alkalmából személyesen is meggyőződött arról, hogy Zenta város part-ügye nagyon rossz lábon áll és szörnyen rászorult a kormány gondozására.

Adja Isten, hogy az általános tiszaszabályozási munkák mielőbb fogantatva vétessenek és ezen alkalommal Zenta város kérelme és érdeke kellő istápolásban részesüljön!

Városi közgyűlés.

(1893. augusztus 6.)

A napirend egyedüli tárgyául a katonai-beszállásolás van kitéve.

A közgyűlés megnyitása után Mikosovits József városi képviselő szót kér és előadja, hogy a fenforgó kérdésben a 426/892. sz. közgy. határozattal felhatalomál felruházott állandó gazd. bizottság f. évi 51. 53. 54. 56. 57. és 62. sz. határozataival foglalkozott a katonai-beszállásolás ügyével, ezen határozatokkal megtette a legkomolyabb lépéseket a kaszárnya kiépítése iránt; úgy a megyei törv. hatóság, mint a katonai hatóság előtt kifejezte a város közönségének áldozatkészségét és folyamodott úgy szóval mint a irásban a kivétel tekintetében való támogatás iránt. A vármegyei törv. hatóságnál a terv és kivétel iránt támogatása is talált, azonban a katonai hatóság és nevezetesen a cs. és kir. 4-ik hadtestparancsnokság f. é. július hó 26-án 1812. sz. alatt kelt rendeletével a kaszárnya építés végkép visszautasított, közben a gazd. bizottság kényszerbeszálásolási és egyéb teendők iránt a katonai hatóság kiküldöttjével és magánosokkal tárgyalásokat

*) Múltkor számonkötött térszöke miatt kimaradt. Szerk.

folytatott, gyakorlóteret kijelölt, az ahoz vezető út használható állapotba helyezése és kijavítása iránt saját hatáskörében intézkedett, tisztai lakásokat kijelölt, a beszállásolási férő helyeket összeíratta, azok hiányáról és ennek folytán a kényszerbeszálásolás lehetetlenségéről meggyőződve, magános vállalkozókkal lépett érintkezésbe, hogy a beszálásolást a folyó és jövő évi remélhető többlet bevételekből esetleg köz költség útján eszközöltethesse és megbízta a város polgármesterét, hogy ehhez a vármegyei törvényhatóság jóváhagyását eszközölje ki, szóval az állandó gazd. bizottság megtett mindent a katonai elszállásolási kérdés méltányos megoldása érdekében, azonban ezen irányu működésének látható eredménye nem mutatkozván, kötelességének tartotta a város polgármesterét az iránt megkeresni, hogy a helyzet megvilágítása és ahoz képest további teendők elhatározása iránt mai napra rendkívüli közgyűlést hívassék egybe. Ezek után előterjeszti a következő indítványt: „Zenta város közönsége évtizedek óta „Kaszárnya alap“ czimén tőkét gyűjt oly czélból, hogy helyben kaszárnyát építsen egy lovas század számára. E czél kivételére már 1882-ik évben megtette a lépéseket a város 's kiküldöttjei által a honvédelmi miniszteriumnál a mondott évben tudakozódott az iránt: vajjon ha Zenta város közönsége alkalmas kaszárnyát épít állandó elszállásolásra, abba egy század lovaság elhelyezve leendő? Ezen tudakozódásra 1882-3-ik években azon válasz adatott, hogy Zenta város Kombináció kívül áll s Szabadkán fog építtetni a lovasági laktanya. Daczára ennek Zenta városa a „Kaszárnya alap“ szaporításáról gondokodott, — remélve, hogy a viszonyok változásával a kaszárnya építés felsőbb jóváhagyással fog találkozni. Ez irányban a f. évi július hónapban tett hivatalos lépések s a Szabadkán állomásozó 4-ik huszár ezred parancsnokságának ide 385/893. sz. alatt érkezett értesítése szerint immár a reménységkép elesik, hogy Zentán kaszárnya építhessék, ugyanazért:

tekintve, hogy 1893 október 1-től 1894. szeptember 30-ig Zentára a 4-ik

TÁRCZA.

RÓZSÁK.

Egy hervadó tőnek utolsó két sarja:

Egy pár remek rózsák hever asztalomon;
Nézem őket hosszan, elmerengve mélyen —
És — szöke leányka rólad gondolkodom.

Mint e kedves rózsák édes illatárja,
Olyan a te szíved, olyan a te lelked!
Náladnál szebb, üdőbb, ártatlanabb rózsák,
Tudom, itt e földön soha még nem termett.

Ezek a kis rózsák rokonok te véled,
Mert mikor te elmégsz és itt hagysz bennünket,
Ők is eltávoznak, de a kikelettel,
Ép' a mint te térsz, ők is vissza jönnek.

Ártatlan kis rózsák, menjetek el hozzám!
Mondjátok meg neki az én izenemet, —
Kéblére borúlva suttogjátok halkán:
Hogy én ötlet milyen forróan szeretem.
Androméda.

Egy kis indiszkrétio.

Sohasem voltam indiszkrét, nem szeretek olyas valamit kitalálni, amit a t. publicum esetleg félre magyarázhat, s ha ezuttal mégis

fenti czímet bigyesztettem tárczám fölé, tessék azt Homay kitűnő mummjának tulajdonítani, amelynek hevítő hatása alatt szülemlettek e sorok is. A felelősség tehát egészen a tiéd ők „drága“ champagne!

„Gyönyörű“ „pompás“ „nagyszerű“ volt, ez hangzott szájról-szájra a banquet után s derék polgártársaink igaz örömmel szívükben hangoztatták a nap jelentőségét, amelyen — szerintük — a testvéries egyesülés hajnala felderengett. De mit érnek ezek a diésérő szavak azokhoz képest, amelyeket a mi kedves Sebes bátyánk mondott el egy kis családi intermezzón az ő drága élete párjának: a pajkos Fortuna szövetkezett a vidám Bakkussal s karonfogva czipeltek, hogy meghaljam mindazt, amit most — bocsánat az in liskresztioért — elarulok.

Pezsgős jókedvben ballagot haza bátyánk s rövid bevezetés után hozzáfogott elményeinek előadásához; alig győzte a választ a sok kérdésre, hogyan volt? mint volt? volt-e enni, inni való?

— Meghíszem azt, anyjuk, hogy volt; ílyet még a világ nem látott, de még énsé. Olyan parárlé volt, hogy hét országra fog szólni s az egész világ bámul. Hűgyis! tizenegy órákor ebélelni csak nagy urak szok-

tak; isten ucsese jó szokás; tudod mit anyjuk, eztán mindig olyankor eszünk. De meg is volt elégedve az „ekszelenciás“ úr, szinte látszott az orcáján; én persze egész közel ültem hozzá, ugyanannyira, amennyire ő én hozzám. Hogy enni való volt-e? De még milyen! A levesbe tászkák voltak . . . .

— Jézus, Mária! — vágott közbe a jámbor asszonyság, — hol szedték össze azt a sok „tászkát“?

Hát még a sok hal! Tudod-e, anyjuk, mivel ettem a halat? „majom“szszel“. Az oszl a nagyszerű. Főztek ott magyarul, németül, francziánul, de még angolul is; én ugyan nem ettem belőle, de a szomszédom evett s azt mondta, hogy „rosz bős“ volt; tudtam én azt előre s nem csapott be a hunczot anglus. Egyen aki akar a más nyelvin, én csak a magamén eszem. Egészen más az ital mert mégse bolond az a franczia sógor tudja, hogy mitől . . . . Folyt is a „csampányer“ mint a víz; nem tudod, hogy mi az; hát olyan ízé, olyan mint a szóda, csak még jobban forr az istenadta, pedig egy huszonnégy óráig jégben állt, jó kedve is lett az „ekszelenciás“ úrnak, úgy, hogy egyszerre csak elkunjtantotta magát, hogy „Bau li gyere ide mellém, húzza! a fülembe!“! Mire a Bau li banástu! o-la

huszárezred egy százada elszállásol tatni szándékolnak, tekintve, hogy a század kénysszeres elhelyezése a sok alkalmatlan istálló mellett igazságosan s méltányosan keresztül nem vihető;

tekintve, hogy a kaszárnya alap a közönség egyetemének vagyonát képezi; tekintve, hogy ezen alap s kamatainak rendeltetését ép az képezné, hogy az elszállásolás terhétől a közönség megmentessék;

tekintve, hogy a kaszárnya alap további öregbitése czélt tévesztett dolog lenne;

tekintve, hogy a közönség a kénysszer elszállásolás ellen fel van háborodva s azt közös erőből kívánja eszközölni és;

tekintve, hogy a közadók alapján kivetendő közköltség czimére a kiadások — minthogy a katonaság eltartása a a házbirtok terhet képezi s a felmerülő elhelyezési költségek $\frac{1}{2}$ %-ka feltétlenül a házadót terhelné — felosztása az idő rövidsége s megyetörvényhatósági jóváhagyás előtt fogamatossítható nem lenne, holott az elszállásolás kötelezettségének határideje úgy szólván már itt van, ugyanazért kimondja Zenta város képvisellete határozatilag.

I.

Hogy a „Kaszárnya alap“ további emelését beállítja s az 1892-ik év végével számszerűleg meglevő 86.761 frt 41 krnyi alap hova fordításáról a a törvényes formák betartása mellett később kíván intézkedni s utasítja a tanácsot, hogy akkor midőn a kaszárnya alap a fenti összegig a városi pénztárból — minthogy kölcsön van véve a közpénztár terhére megyei jóváhagyás mellett megtáruul vagy esetleg a beállítható igényekhez képest előbb is javaslatot adjon a közgyűlés elé a gazd: bizottság véleményével kapcsolatosan.

II.

Hogy az 1893. szeptember 1-től 1894. augusztus 30-ig terjedő időre ide elszállásolásra rendelt 4-ik huszárezredbeli egyszázad katona s altisztek valamint az altiszti iskola végzésére ide érkezendő altisztek elszállásolását a közpénztár terhére fogja eszközölni és pe-

állt és húzta keservesen a járásosztási nótát. Csak láttad volna anyjuk, hogy dült a két tenyeribe az ekszelenciás ur; akik közelebb ülték, azt mondják, hogy „könyvezett“, de Isten szent ucsse én is hallottam, mikor azt mondta „ha addig él is, újra osztja a járást!“ E pedig nagy szó. Mikor a Bandi gyerek elvégezte, valamit nyomott a markába; nem láttam, de esküdni mernék, hogy ezres bankó volt, még pedig új pénzben. Tovább is mulatott volna, de sürgőnyt kapott a hajójáról, hogy indulni akar a kapitány; kezét fogott hát velünk — biz Isten még most is sajog a tenyerem a szorításától, — és eltávozott. Persze eztán gyűtt a java, mikor magunkra maradtunk egy székkel feljebb rukkoltunk és hérom bandát szólaltattunk egyszerre. Csak ott lettél volna édes anyjukom, úgy megforgattalak volna széles jó kedvemben . . . . . De nini, az én kedves kísérőim elhagytak: Fortuna tovarohant szekéren; Bakhus pedig, a szegény jó Bakhus — elszundikált; magamra hagyatva persze megszűnt a bűvös varázs és többet nem hallhattam.

Elég is vol talán az indiszkrézióból, mert talán neheztel is már valaki s ha igen, akkor ajánlom, hogy két kezesemet Fortunát és Bachust perelje be — Jupiternél.

Eugenius.

dig a nélkül, hogy ez póladó kivetésére avagy az évi budget megzavarására vezetve. A most jelzett elszállásolásból eredő költségek a következőkből nyerend-nek fedezetet;

A.) a városi közgyűlés közgyűlés 215/892-ik számú határozatával a leg-újabbban eladott libalegeli házhelyek árának a kaszárnya alaphoz való esatolása iránti intézkedés ezemel hatályon kívül helyeztetik, mit a közgyűlés annál is inkább tehet mert a kérdéses közgyűlési határozat felsőbbi jóváhagyást sem nem igényelt sem nem nyert s így a katona elszállásolási terhet mely 26.983 frt 25 kr-ra rug, — fedezetére az új házhelyek árából ki jelöltetik, 26.442 frt — b.) a kaszárnya alap 1893—1894 évi kamataja mintegy 4000 frt s így Összesen: 30.942 frt 78 kr mely összeg erejéig felhatalmazandó a városi tanács, hogy a szükséghez képest a helyi pénzügyintézetekből lehetőleg előnyös kamatláb mellett ideiglenes kötvényi vagy váltó kölcsönt vegyen fel s a felveendő kölcsönt a házhelyekért befolyó összegekből kamataival együtt fizesse vissza s minthogy a kaszárnya alap úgy a növelésére szánt fenti összegek hatonai czéllal bírók s jelen intézkedés az alap kamatai s az ebbeli iránytól el nem tér, tehát az alap kamatai s az új ház helyek ára fedezetül kijelölhetők.

III.

Mondja ki a városi közgyűlés, hogy a tiszt lakások, raktár, kovács és szabó műhelyek, börtön, iroda stb. szükségletekről a város kötelességyszerűleg gondoskodik, ezen bérleteknél mutakozó netáni többlet kiadás a város közpénztárát terheli s erre alapul a folyó évre a költségvetés rendk: ezim többlet bevétele jelöltetik ki, az 1894-ik évre zedig ugyan ezen czímmel befolyó többletbevételből fog fedezetüni.

Ezen határozat végrehajtásával a tanács bizandó meg.

A tiszt lakások, raktár férőhelyek, műhelyek börtön és iroda helyiségek iránt kötött szerződések jóvá hagyásának joga a gazd: bizottságra ruházandó mely bizottság arra is feljogosítandó, hogy amennyiben a szükséglet a fedezeti alapot meghaladná esetleg a kényszer elszállásolást is eszközölhesse.

Ezen indítványt kéri névszerinti szavazással akként eldönteni, hogy a határozat ellen csakis birtokon kívül legyen felebbezésnek helye.

Vuits János Mikosevits Józsefnek iméntett indítványát nem fogadja el azzal szemben azt az ellen indítványt teszi, hogy a katona beszállásolás költsége a háztulajdonosokra vettessék ki.

Indítványozó Mikosevits József arra való tekintetből, hogy indítványában fedezetül kijelölt új házhelyek árából befolyt 26.942 frt. 78 kr. összeg felhasználása törzsvagyon elidegenítésének is magyarázhatnék, a félreértés elkerülése és a kivitel megkönnyítése czéljából indítványát oda módosítja, hogy fedezetül az összesített kaszárnya alapnak 1893-ik évi Január 1-től folyó kamatai jelöltessenek ki.

A vita berekeztetvén, elnöklő polgármester elrendeli a névszerintiszavazást s akik Mikosevits indítványát kívánják

határozattá emelni „igen“-nel, a kik Vuits ellen indítványát kívánják határozattá emelni, „nem“-mel fognak szavazni. A szavazat szedő bizottságba a közgyűlés beleegyezésével elnöklő polgármester, három városi képviselöt nevezí ki.

A szavazás berekesztetvén kitünt, hogy „igen“-nel 123-an szavaztak, „nem“-mel pedig egyedül Lovászy Andor szavazott; minek folytán elnöklő polgármester kihirdeti a következő határozatot:

I.

A kaszárnya alap további emelését a városi képviselő testület ezennel beállítja azzal, hogy az 1892-ik év végével számszerűleg meglevő 86.761. frt 41 kr. alap hova fordításáról a törvényes formák betartása mellett később fog intézkedni. Ehez képest utasítja a városi tanácsot, hogy akkor, midőn a kaszárnya alap a fenti összegig a városi pénztárból (honnan az a közpénztár terhére törvényhatósági jóváhagyással kölcsön vétetett) szükséghez képest előbb is, tegyen javaslatot a képviselő testületnek annak hova fordítása iránt és ebbeli javaslatára kérje ki az állandó gazd: bizottság véleményét.

II.

Az 1893-ik szeptember hó 1-től 1894-ik év augusztus 30-ig terjedő időre Zenta városba elszállásolásra rendelt 4-ik huszárezredbeli egy század katona s altisztek valamint az altiszti iskola végzésére ide érkező altisztek elszállásolását kényszerhelyzetnél fogva, — a mely szerint férőhelyek hiányából a beszállásolási törvény ama intencioja és rendelkezése, hogy az a háztulajdonosokat egyformán terhelje, — nem érvényesülhet, a katonaság a háztulajdonosok közt felváltható nem volna s az a háztulajdonosoknak csak kisebbszét terhelné; tehát a kényszer beszállásolás az egyenlő teherviselés elvével merőben összeütközöleg volna csak keresztül erőszakolható, — a városi képviselőtestület a közpénztár terhére rendeli eszközölni, erre fedezetül az eddig befolyt és ezután befolyó összesített kaszárnya alapnak 1893-ik évi Január 1-től folyó kamatait jelöli ki és utasítja a városi tanácsát, hogy az imént kijelölt fedezet terhére a helyi pénzügyintézetekből lehetőleg előnyös kamatláb mellett ideiglenes kötvényi vagy váltó kölcsönt vegyen fel s ezen kölcsönnek az összesített kaszárnya alap 1893-ik évi január 1-től folyó kamataiból leendő vissza fizetéséről megfelelőleg gondoskodjék.

III.

A tiszt lakások, raktár, műhelyek, börtönök, iroda és férőhelyek iránt kötendő szerződések, jóváhagyásával a gazd: bizottság bizatik meg s illetve a szerződések jóváhagyására felhatalmaztatik, sőt arra is feljogosítatik, hogy amennyiben a szükséglet a fedezeti alapot meghaladná, esetleg a kényszerel szállásolást is eszközölje.

Ezen határozat csak birtokon kívül felebbezhető és a netáni felebbezés dacára is haladék nélkül végrehajtandó.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Mikosevits József, Mucsy Menyhért és Mester Lajos küldetnek ki.

Korunk főbetegségei

— vallás-erkölcsi szempontból. —

Korunk népeinek valóságos rémeit képezik: a difteritisz és a kolera. Eme két testi betegség, mely hirtelen végenyészettel fenyegeti az ember testi szervezetét, mindenkit méltó félelemmel tölt el. A gyermekes szülő szívzorogva hallja, hogy a gyermekek között kiütött a difteritisz; mert legdrágább kincsének, gyermekének életét végveszéllyel fenyegeti e rettegetett gyermek-betegség, mely oly sok kedves gyermek életét könyörtelenül kioltja. Midőn a szomszéd községekben felüti rettenetes hydra-fejét az ázsiai rém, a rettegetett kolera, mindenki borzongva gondol az eshetőségre, hogy hozzánk is könnyen ellátogathat a rettegett vendég és iszonyú pusztítást vihet végbe soraink között.

Ezen pusztító járványok tovatérjedésének megállítására és a szerencsétlen járványos betegek gyógyítására minden lehetőt megtesznek a hivatalos közegek és a lakosság józanul gondolkozó nagy többsége lelkesült hévvel teszi meg az előirt óvintézkedéseket saját és embertársainak biztonsága érdekében és nem nézi karbatett kezekkel ezen félelmes járványok iszonyu rombolását. És nagyon helyesen. Hisz régi közmondás az: segíts ember magadon s az Isten is megsegít.

Azonban csaknem megfoghatatlan korunk szülőiteinek ama különös viselkedése, hogy midőn a testet enyészettel fenyegető betegségek föllépésének, tovatérjedésének megállítására és eme veszedelmes kór megorvoslására semmi fáradságtól és semmi áldozattól sem riadnak vissza, a lélek örök üdvösségét végveszéllyel fenyegető pestisek ellen mit sem tesznek vagy alig számbavehetőleg cselekednek. Pedig ha léteznek a testi élet felozlását magukban hordó veszedelmes járványok, amint az említett elrémítő ragályos nyavaláknak csaknem évről-évre ismétlődő föllépése kétségtelenné teszi ennek igazságát: épúgy vannak a lélek életét veszélyeztető lelki nyavalák, melyek annyival veszélyesebbek a testi betegségeknél, annnyivel értékesebb a lélek a testnél.

Korunk legveszedelmesebb lelki betegségei, legvérengzőbb — ha szabad így szólanom — járványai: a hitetlenség és erkölcsatlenség. Ezen lelki betegségek veszedelmesebbek és ragályosabbak a lelki életben a difteritisznél és koleránál is s annál nagyobb pusztítást visznek véghez, mivel ezek tovatérjedésének megállítására vajmi keveset tesznek, sőt még igen sokan ezek elterjesztésén jobb ügyhöz méltó buzgalommal fáradoznak. —

Igaz ugyan, hogy minden kornak megvoltak a maga hitetlenné és vallástalan elemek, kikre mindenkor ráillettek az irás szavai: „Mondá az esztelen szívében: Nincs Isten,” azonban soha oly veszedelmes mérveket nem öltött a hitetlenség mint korunkban. — Amíg ugyanis hajdan a hosszas harbozás után különféle érdekek és körülmények folytán tévedtek egyesek a hitetlenség ösvényére: addig a vallástalanság ma már a tizenöt évvel kezdődik. —

„Ha valaki negyven éves korában, érett korral és ésszel tanulmányozza a kereszténységet és elveti: bizonyára e szerencsétlenséget is nehezen tudom megérteni; de legalább kész vagyok előtte tiszteletteljes számmal meghajolni — mondja korunk egy kitűnő tudósa. De nem így áll a dolog.

Ime egy gyermek. Oly gyöngéd figyelemmel neveled őt édes anyja, minőre csak te vagy képes. Bölcsőjétől, gyermekkorától

szorongó gonddal távollattasz mindent, mi gyenge kora fénylő tisztaságára homályt borítana. Áldott anyai kezeidből tíz éves korában átadod őt az egyház szent kezébe, mely tisztelettel nyúl lelkéhez, neveli, tisztogatja azt. S aztán mely megilletődéssel látod e gyermeket, gyermekedet, mint megy Isten házába, hogy ünnepélyesen megkezdje vallás gyakorlatát. Oh anyja! jól megnézd fiad; ifjú lelke most egyesül Istenével először — és talán utoljára! —

Azonban még könyeiddel se ostromold. Mert ugy lehet, hogy tizenöt éves fiad azt válaszolja neked, mit egykor előttem könyek között kellett egy anyának hallania: „Mit csináljak én a templomban? én nem hiszek már Istenben.” (Bongoud: Ker. és Kor. 145. lap.) —

Ma már nemcsak a felnőttek élnek hitetlen módon, hanem még a fejlődlen gyermekök is dísekedve kérkednek hitetlenségökkel.

Jóllehet mindig voltak feslett életű férfiak és nők, kik lelküket holmi haszontalan élvezetekért áruba bocsájtották: ánde manapság már mint valami rettenetes ragályos nyavalya árad szét az erkölcsatlenség a társadalom minden osztályában. Ami annál szomorúbb jelenség, mert ma már nemcsak a felnőttek térnek le a tisztesség útjáról, hanem e veszedelmes erkölcsi kór már a zenge fiatalok körében is tuczat-számra szedi szárandó áldozatait.

Jelen cikksorozatunkban jelezzük korunk eme két főbetegségének okait, rámutatunk az általuk véghez vitt iszonyú pusztításokra s megjelöljük amaz orvos szereket, melyekkel eme főbajok sikeresen megorvosolhatók lesznek.

(Folytatjuk.)

CSARNOK.

A nő a nemzetgazdaság terén.

St. L. utáni: Kunssági János.

(Vége.)

És ki a hibás? Menthetlenül a nő, mert átlépte ama határt, melyen túl a családi élet boldogtalansága következik. Szen elől tévesztette azon első és feltétlen elvet, hogy ragaszkodjék a háztartásban azon összeghez, melyet a férj rendelkezésére bocsájthat.

Midőn azonban a nőket megrójjuk, megadjuk a módot is arra, miként lehet a bajon segíteni. —

Nagyon természetes, hogy ha a nő nem tudja azt, hogy a háztartásra szánt összeg ép annyi, a mennyit a férj gazdasági állapotának romlása nélkül nyújthat, ha nem tudja hogy azon összeg túllépése gazdasági halált von maga után, nem is fog órákodni, hogy azon összeget túl lépje.

A férjre vár tehát az a kötelesség, hogy neje előtt feltárja egész gazdasági állapotát és a nővel együtt állapítsa meg azon összeget, melyet jövedelméből a háztartásra fordíthat. Két ellentétes érdek így békés úton kiegyenlítőlik. A nő képviseli a gazdasági szükségletet, a férj a keresményt. Előadják minl a ketten kívánságukat okádólva és a mit okszerűnek, okvelten szükségesnek és gazdaságiilag megengedhetőnek tartanak, elfogadják. Szóval családi kooperenciát tartanak, megkésztítik a háztartási tervezetet. És így ketten közösen, ketten is lesznek felelősek a gazdasági állapotért; nincs mit egymás szeméretvenni hi hibáztak, és ketten élvezik gyönyörét annak, hogy házukban a béke honol és gazdaságiilag jól állnak, ha nem hibáztak.

És ki ne tenné ezt meg? Nem képzelek oly önzellen embert és nőt, kik a helyett, hogy egy szép családi estén beszélgetve, tervezetet készítenének háztartásukra vonatkozólag, inkább feláldozzák a családi boldogságot.

Ime a nőnek munkássága. Részt vesz a háztartási tervezetnek megállapításában, a részére kiutalt összeggel gazdálkodik és okszerű

fogyasztása által a háznak egy egész életre kiható boldogságot szerez meg.

A nemzetgazdaság terén a nőnek a háztartási tervezetnek megállapításában való részvétel oly természetű munkálkodás, melyet a a férfival egyetemben együtt végez. Beszéljünk még röviden azon munkálkodásáról, melyet egész önállóan a férjtől, egyedül végez: a nőnek fentartó munkásságáról.

Mi férfiak, kik a létért való küzdelemben elfáradunk, a külvilágból édes otthonunkba törekszünk vissza térni, hogy ott nyugalmat találjunk és fáradságunk jutalmát nyerjük. És erről gondoskodik is egy lény, a háznak lelke, boldogsága és őrangyala a nyájas házi asszony és pedig az által, hogy a házbán rendet és tisztaságot tart fen.

Elmondjam-e azon minden napi tapasztalatot, hogy az emberi lélekre a dolgok összrendje mily jó, elevenítő hatást gyakorol és viszont mily zilálttá teszi lelki állapotunkat, ha a tárgyak nincsenek azon helyen, melyet az egész harmoniája megkövetel.

És sajátosság! a tárgyak mintha valami erő mozgatná, mindig oly helyre törekszenek a hol nem kellene lenniök.

Ki veheti föl ellenök a harczt? Nem más, mint a nő. — Ha a férfi bizva erős karjaiban maga iparkodik a dolgokat rendbe hozni, nemde — pedáns lesz. Ez pedig rossz, nemcsak azért, mert a pedáns emberek nem a legkellemesebbek, hanem azért is, mert egyik szélsőség: a rend hiánya helyett, beáll a másik szélsőség: a túlságos rend. Már pedig nem igazi ház az, melyben igen kevés, vagy megfordítva igen is nagy a rend. — A kettő között a helyes mértéket feltalálni a természet a férfiktól megtagadta.

De van a dolgoknak egy másik tulajdonsága is, mely ellen szintén a nőnek kell elvenni a harczt.

Minden anyagban bármivé dolgoztassék is az fel, megmaradt az ő erő, mely mindig az eredeti állapotba való visszatérésre kényszeríti a dolgot. Láthatlan parányok ezek, melyek ellen harcztolni a nőnek segítségére van a törő — a tű, az olló. —

Hisz a nagy világ küzdelmeiből esendes otthonába visszatérő férfi nem is ér rá, de kedve se lehet hozzá, hogy most ezt, vagy azt tisztogassa, javíttassa. Pedig nagy szükség van rá, mert nekünk örömet, boldogságot nem a birtokomban levő tárgyak — magokban véve nyújtanak, hanem azok összrendje, az a szellem, melyet belé lehet a nő. És kinek ne szerezne lelki örömet az, mikor a dolgok összrendjében feleségének énjét látja megtestesítve. —

A rend és tisztaság azonban nem csak tetszetős, de gazdaságos is. A jó karban tartott házi bútor, az ideje korán megvarrt fehérnemű mind tovább tart, és a nő e fentartó munkásságával szerzeményem egy részét takarítja meg, melyet a főnkre ment jószág pótlására kellene fordítanom.

Ime a nő a háztartási tervezetnek megállapításában való részvétele által a családnak biztosítja a boldogságot, a háztartási tervezetben részére kiutalt összeg gazdaságos, okszerű fogyasztása — a rend és tisztaság fentartása által pedig gazdagítja családját; de gazdagítja a családok összeségét a nemzetet is.

Megbecsülhetlen és drága kincsé válik a nő, ha nem fogja restelni papírt és írót venni a kezébe és jegyezgetni a napi kiadásokat és ha megtudja különböztetni a hasznost, célszerűt és szükséget a haszontalan, fölösleges és lukszus kiállításoktól.

S ha megázzadtok a magyar nők a magyarokon tapadt ama szegény fölöt, hogy térben és időben számítani nem természetünk, vajha mint sok más téren itt is a leányok előharczosok volnának?! És hiszem, hogy ezt meg is teszik. Miért? Mert tartoznak ezzel a családnak, tartoznak a nemzetnek.

A világtörténelem igazolja, hogy a népek míg családi tűzhelyet nem alakítottak, addig a műveltség kezdetét nem vehette, sőt a mely népek arra képesek nem voltak, nyomtalanul eltűntek a világtörténelem színpadáról. Erős bizonyítéka ez annak, hogy a ház képezi sarkkővét az emberiség fejlődésének, művelődésének, a ház az általános erkölcsiség és az egyed erkölcsösödésének színhelye.

És ha keressük a népjólét általános feltételeit, akkor a házat, mint egyik legfőbb, legszilárdabb tényezőt fogjuk ott találni.

Az embernek — örömet és szenvedést egyaránt érezvén — már lényegében gyökeredik, hogy munka után helyet és időt kíván nyugalomra és ebben egy nyájas és élvezetes pillanatot, mely napi fáradsalmának valódi jutalma. Hol találja fel, ha nem a házában!

És ki a ház lelke, űdve, őrangyala? a — háziasszony, csak ő az, ki fáradságunk jutalmát, mely után egész életünkben törekszünk, megadhatja.

Ki ne törekednék tehát azon, hogy a nőt megszerezzük a háznak, s viszont a házat biztosítsuk a nőnek, ki ne látna be, hogy a nemzetgazdaság terén a nőnek egészen a férfié kell lennie?!

Törekedjünk ezen, de nem azon az uton, melyen ma vagyunk!

A közművelődés jelszava alatt megtanítjuk leányainkat nyelveket beszélni, zongorázni, feltárjuk előttük a költészetant, világtörténelmet, irodalmat stb. csak abban nem keressük a nők műveltségét, a mi tulajdonképp a legfőbb, vagy legalább is ezekkel egyértékű — a gazdasági nevelésben.

Igaz, hogy a nőnevelő intézetekben is tanulják a nemzetgazdaságot. De miért? Mert manapság az a jelszavunk, hogy a tudományokat népszerűsítsük, de épenséggel nem azért, hogy a nőt gazdaságilag neveljük. Ferde felfogás! Mi haszna lehet a nőnek abból, hogy ő a nemzetgazdaság olcívét letudja vezetni, fogalmakat nagyszerűen tud definiálni. Vajjon nem ott kezdődik-e minden tudomány az értéke, a hol azt gyakorlatilag is tudom alkalmazni? Tanulják azt, a mire szükségük van, a fogyasztás, a háztartás elméletét. Tanulják meg azt, mennyit költhetnek húsrá, csútkorra, kávéra stb. ha a férjének 80—1200 illetve 2400 frt évi jövedelme van, és ne azt, hogy a kenyérből mennyi élel és légyen van. Tanulják megismereni a számok kérelhetlen hatalmát, hogy azt tudják akként alkalmazni a mint azt a családi-élet boldogsága megkívánja. —

Tanuljanak meg mérlegelni és számolni, hogy kell napi munkájuk által fentartani a háztartásban a napirendet és fegyelmet, szóval keressék meg legdrágább kincsüket: a gazdasági képzettséget.

Ez a nő legszebb ékessége melyet férje házához visz mely többet ér a gyémántoknál! A gazdasági képzettséggel bíró nőből nemcsak asszony, de a szó szoros értelmében vett kitűnő háziasszony lesz, a családi boldogságnak lelke, a háznak díszé és virága!

Szavaim azzal az óhajjal zárom be, vajha minél előbb eljönne a kor, melyben a nő gazdasági képzettségét egy sorba állítanók világ műveltségével, melyben nemesak asszonyt, de házi asszonyt keresnénk a házhoz!

Különfélék.

Lapunk egyes számai Kabos Armin, Börner Frigyes és Pánity György urak üzleteiben kaphatók.

Tisztelt olvasóinkhoz! Lapunk múlt heti száma technikai okokból késett. — Hogy jövőre ilyen rendellenességektől s más egyéb lapunk ellen intézett meglepetésektől megóvassunk, nem kimélve a legmészesemenőbb áldozatot, lapunk részére egy külön nyomdát rendeltünk be, s ezzel függetlenné tettük magunkat minden irányban. — A „ZENTAI HIRLAP” mai száma már saját könyvnyomdájából került ki. — Méltán és önelégülten kezdhetjük meg a második félévet és büszkén regisztrálhatjuk, hogy a miként eddig, ugy ezentúl is hű tolmácsai maradunk a hamisítatlan közvéleménynek. — Begyőztük, hogy az egyéni becsület és a család szentélyének sértése nélkül is existálhat Zentán újság, sőt ha akarja, arra is képes, hogy a közmondásossá vált zentai sajtót megszabadítja a salaktól. A régi gárda kínos vergődéssel kiműlött, ellenben a „Zentai Hírlap” immár 400 példányban jelenik meg, mely tény eléggé biztos ismértve annak, hogy létünk jogosult, pályánk szükséges. Támogasson bennünket a m. tisztelt olvasóközönség továbbra is és mi fokozott buzgalommal fogunk tovább küldeni az igazért!

A „Zentai Hírlap” szerkesztő-bizottsága.

A zentai szerb „Olvasó Kör” 25 éves jubileumát e hó 18-án ünnepi mag, amely ünnepség alkalmából a helyb. „Zora” nevet viselő dalárda — mint már említettük volt, — Zubanovic Mariska, Konyovic Danicza urhölgyek és Gaál Ferencz ur a szabadkai zenekola igazgatója közreműködésével hangversenyyel egybekötött táncvizalmat rendez a nagyvendéglő üvegtermében. Helyek ára: I. r. ülőhely 1 frt. II. r. 80 kr. III. r. 60 kr. Állóhely 50 kr. A jegyek előre is vált-hatók Kragujevics Sz. ur üzletében. Az érdekesnek ígérkező hangverseny műsora a következő: 1. Megnyitó beszéd, tartja Beleszlijin Illés ur. 2. „Bozse bratinstva” Jenko D.-től éneklő a férfi kar. 3. a) „Zur Guitare” — Hiller, b) „L'abeille” — Schubert-Gaál, zongorán előadja Gaál F. ur. 4. Gyulityi Il. r. Tollinger R.-től, sopran-szólo, éneklő Zubanovic Mariska urhölgy, zongorán kíséri Gaál F. ur. 5. Szavallat. Előadja Branovacski György ur. 6. „Szerb ábránd” — Gaál Ferencz-től, zongorán előadják Konyovic Danicza urhölgy és a szerző. 7. „U boj” Topalovic M.-től, éneklő a férfi kar. Felkérletünk a rendezőség részéről annak kijelentésére, hogy akik meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak jelentkezzenek Branovacski B. György rendezőségi tagnál.

Miklós Ödön államtitkár Úr Ömeltóságát a tiszteleltére rendezett közebélen nygs. Appel Ele apát-plébános ur a következő magyaltatású szavakkal köszöntötte fel: „Méltóságos Államtitkár Úr!” Zenta város közönsége minden körülmények között szereti és szokta ven légeivel szemben a szives vendég-látás magyaros erényét gyakorolni. Hatványozott mérvben érzi ma magát kötelezve erre, midőn Méltóságol a magas koronány intenczióinak kifelezőjeként a Tisza medrében hőmpölgő, sokszor rakonczatlan elem megfektezésére irányuló megszabású szabályozási munkák megvizsgálása alkalmából útfában városunkat is szerencsétlenül mintek kifüntető magas látogatásával. — Senkiséim érzi ezen nagy fontosságú országos munkálatok horderejét annyira, mint a Tisza vészthozó hullámaival már sokszor fitáni harcokat vívott tiszamenti lakosság, és ezek között Zenta, melynek partjait ha nem is rohamosan fenyegeti bősé haragjával, folydogálva lassan, annál biztosabban kívánja tönkre tenni. Egy futó pillantás városunk tiszaparti részére, hangosan bizonyít mellettem. Élet-sorvasztó seb ez Zenta testén, és ha Zenta ezen tátongy sebe nem szunttük, a historikus kénytelen lesz, talán nem is éppen a messze jövőben azt írni Klő könyvébe, hogy azt a várost, melynek falai alatt egykor megtörtett az izlvan másfél száz évig hazánkat elnyomó hatalma, a Tisza folyó lassan romboló habjai törölték le a térképről. — Mint hős Eugen városunk egyik szerény lakója, midőn polgártársaim nevében e felt pohárral kezemben a Méltóságol iránt érzett tisztelet-szólatnak kívánomk tolmácsa lenni, szabadon első sorban kérnem Istent, hogy vezéreljen nagyfontosságú, a népek ezreinek háláját kiérdemlő farslagos utjában Méltóságol szerencsésen, nyujtsa közhasznú életét az emberi kor végső határáig! De szabadon kérem Méltóságodat is, fogadjja tiszteletadásunk kifejezését kegyesen! Szabadjon a város népével együtt e város ügy vízi misériait, valamint e város kulturális előhaladását hosszú időre biztosító, egyik fő jövedelmi forrását képező ármentesített területnek Méltóságol működése körébe vágó ügyeit magas figyelmébe és hazafini jó indulatába ajánlom! A magyarok Istene éltesse Méltóságodat!

Az alkapitány felmentve. Bács B. vármegye közigazgatási bizottsága augusztus hó 5-én tartott üléséből kifolyólag Bán r. alkapitányunkat, a ki személyes szabadság meg sértésének vétségével volt vádolva azért, mert egy részeg, gorombáskodó egyént letartóztatott, — állásába vissza helyezte, a következő szövegű határozatával: „Tekintettel arra, hogy a szabadkai kir. törvényszék jogerős ítéletével Bán Lajos az ellene emelt vád és következményei terhe alul felmentetett; tekintettel továbbá arra, hogy semmi oly jelenség nem fog fenn, mely nevezett alkapitány ellen a fegyelmi eljárás megindítását indokolná; a közigazgatási bizottság az általa folyó évi július hó 9-én hozott s nevezett alkapitányt ál-

lásától felfüggesztő határozatok hatályon kívül helyezésével Bán Lajos alkapitányt állásába visszahelyeztetni rendeli.” Öszintén gratulálunk a nyert elégtétel felett az igazságtalannul meghurczolt tisztviselőnek!

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában a „zentai egyetemi ifjak mozgalma” című közleményben „Mensa academica” helyett: „Muesai academica” lett szedve, mit ezennel kijavítottunk.

A gőzfürdő kiépítésére vonatkozólag a városi tanács a gazd. bizottság felhívása folytán a következő pályázati hirdetményt bocsájtotta ki: „Zenta r. l. város tanácsa egy újonnan létesítendő gőz- és kádfürdő építésére pályázatot hirdet. Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen munkálatok teljesítésére vállalkozni szándékoznak, hogy erre vonatkozó, magyar nyelven írt lepecsételt ajánlataikat a v. polgármesteri hivatalhoz f. é. augusztus hó 15-ik napjának déli 12 óráig nyujtsák be. A vonatkozó építési és pályázati feltételek, az építési tervek és költségvetés és az összes műszaki adatok a hivatalos órák alatt a v. mérnöki hivatalban betekintheők. A vállalat mérvére vonatkozólag tájékozásul megjegyeztetik, miszerint az építési főösszeg 45083 frt 22 kiban lett előirányozva. Minden ajánlattevő köteles annak jelöl, hogy ugy a tervezetet, mint a feltételeket ismeri, s elfogadja, a részletes feltételek egy hivatalos példányát, mely a v. mérnöki hivatalnál szerezhető meg, aláírva ajánlatához csatolni. Köteles továbbá minden ajánlattevő bantpéncz fejében 2250 frtot (4500 koronát) készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban f. é. augusztus hó 14-ik napjának d. u. 5 órájáig Zenta v. házipénztárába letenni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni. — Magát a bantpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad. A beérkezendő ajánlatok f. é. augusztus hó 16-ik napjának d. e. 10 órákor fognak a városháza tanácstermében tartandó gazdasági bizottság elnöke által felbontatni és nyilvánosan felolvasatni, mely eljárásnál jogukban áll ajánlattevőknek jelen lenni. A város közönsége képviselőtében a v. képviselő testület részére fentartatik a jog, hogy a beérkezendő ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg azok mindenikét visszautasítva új pályázatot nyithasson.” Az mind nagyon szép, a mit a hirdetmény elmond; hanem a gazdasági bizottság arra is lehetett volna figyelemmel, hogy helyben is meghirdettette volna a pályázatot. Vagy attól tart, hogy helybeliek is vállalkoznak? Mi nem vagyunk garasos emberek s ingyen is hirdetjük a város szándékát, hanem tán a helybeliek is valamik! Értsük meg egymást!

Csemeték ingyenes kiosztása. A földmívelésügyi miniszter a következő körrendeletet teszi közzé: „Amaz erdőbirtokosok, kik az 1879. évi XXXI. t. c. 165. §-ban megjelölt kopár- és futóhomok-területeken a jövő 1894. évben erdősíteni szándékoznak, s e célból az állam részéről csemetéket ingyen részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott kérelmüket, annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kath. hold nagyságu, mely fajból való és hány éves csemetékkal óhajtanak beültetni, s továbbá, hogy e csemeték mily cím alatt, mely vasúti állomásra és a jövő év tavaszán avagy őszén küldendők-e: a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett legkésőbb folyó évi december hó végéig eme miniszteriumnál adják be s azt, hogy a kérdéses területnek közigazgatási szempontból való beerdősítése szükséges, akár az illető közigazgatási erdészeti bizottság elnökének, akár a kir. erdőfelügyelőnek iratával igazolják. A csemeték árát és elesomagolási költségeit az országos erdei alap fedezi, míg azoknak gyorsáruk szerinti szállítási díját, melyre nézve a hazai vasutak mérseklést engedélyeztek, az átvétel alkalmával a jelentkező erdőbirtokos viseli.”

A zentai „Gazdakör” könyvtára javára 1893. évi augusztus hó 20-án, szent-István napján saját helyiségében zártkörű táncvizalmat rendez. Beléptidj személyenként 40 kr. Kezdeté esti 7 órákor.

Aranymenyegző. Mint múlt számunkban előre jeleztük, f. hó 10-án d. e. 8 órákor tartotta arany lakodalmát Bakay Károly nyugalmazott tanító kedves nejével Szekfü Regina néniével. Az idők sulya alatt meggyöngülve

úgyan, de még mindig ép és egészséges tisztes öreg hitestársak gyermekeik, unokáik és dédunokáik örvendő seregétől, mint az aggtörzsek életvidor eseményeitől körülfogva, mely meghatottsággal, könyes szemekkel állottak az Isten oltára előtt, hogy 50 év előtt kötött házassági frigyüket ismét megáldassák. De nemcsak ők voltak meghatva, hanem mi is, kik reájok mint az Úr különös kegyeltjeire a tisztelet bizonyos nemével tekintünk mindig, mint olyanokra, kiknek ősz fürteik Isten kegyelmét hirdetik, kinek hatalmas keze által hosszú évek során át föntartva, mint a mult idők élő emlékei és Isten jóságának tanui állanak közöttünk. Egy félszázad vonult el fejük fölött; ez idő alatt egy egész nemzedék szállt sírba mellőlök, hiába keresik a körülöttük felnőtt új nemzedék között az ifjú barátokat, az Úr szolgáját, ki őket egykor összeadta, a nászokat, kik az oltárnál házassági frigyök tanui valának, már azok régen mind az örök nyugalom helyére költöztek, de ők, mint jó harcosok megküzdöttek az élet bajaival, terheivel, mert erős fegyverük volt az Isten félelme, áttörhellen paizsuk a kölcsönös, soha meg nem szűnő szeretet, melyet oly hosszú időn át hiven megtartottak. É fegyverre, e védő paizsra hívta fel figyelmüket Nagyságos Appel Ede apát-plébános ur is, midőn a hálaadó szent mise után feléjük fordulva megható beszédet intézett hozzájuk s végül még hosszán tartó boldogságot kívánt nekik. Mi is, midőn őszintén gratulálunk az aranylakodalmas ezüstsüfű párnak azt kívánjuk, hogy még nagyon sokáig boldogan éljenek.

Kaross Rezső fogorvos nyári körútjából visszaérkezett, rendelő intézetében fogküzások cocainnal, fájdalom nélkül eszközöltek, — egyes fogak és egész fogsorok (ragáshoz alkalmasak) jótállás mellett jutányos áron készíttetnek. Lakik Tóth Márton-féle házban a posta mellett. — Kaross-féle „Iren” fogpor Heiszler úr gyógytárában kapható.

Legujabb. A kormány a sok panasz folytán, mely a takarmány kivételi tilalom ellen felmerült, elhatározta, hogy azt visszavonja.

Vadászatkedvelők figyelmébe. A vadkacsa, lúd, fűj, nyúl, s tuzok vadállományban bővelkedő és cirka 10.000 katastrális hold kerületű kermajjai határna vadászati engedélyek nyerhetők. Érdeklődők a vadászterületi bérő Deák Andor esonplai jegyzőhöz fordulhatnak.

A tanító-választások az elhalálozás és nyugdíjaztatás által megüresedett 2 városi férfi-tanító állásra és az esetleges beválasztás által üresedésbe jövő szállási tanítói állomásokra tek. Boromisza János polgármester úr előlése mellett f. hó 16-án fognak megtartatni. Ezen állásokra összesen 27 kérvény adatott be az iskolaszékhez. A pályázó tanítók között négy kiténő tanítói oklevéllel bír. Nem minden ok nélkül emlíjük föl eme körülményt. Ama szomorú tapasztalatot szereztük ugyanis magunknak csak a legutóbbi időkben is, miszerint nálunk annyira enerváltak a viszonyok, és eme különleges viszonyok között annyira lábra kapott a sógor-komáson alapuló protektio, hogy nem azt tekintik, kinek van jó bizonyítványa a folyamodók közül, hanem egyedül arra figyelnek, melyik pályázónak van nagyobb és hatalmasabb rokonsága a városban. Ezen visszás eljárási módna nagyon természetesen első sorban is a tan- és nevelésügy issza meg a levét. Sokszor hallottunk már illetékes helyekről is méltó panaszokat tanító-testületünk ellen. Eme baj megöröslására és tovább terjedésének meggátlására most lesz a legkedvezőbb alkalom melyet iskolaszékünk t. tagjai az által érvényesíthetnek legjobban, ha végre-valahára szakítva, a baj főforrásául szolgáló protekciós elvvel s kibontakozva a rokoni kötelék nyűgeiből — a pályázók közül a legkiténőbbeket választják meg a megüresedett állásokra.

A katonaság elhelyezésére és ellátására vállalkoztak a következő helybeli lakosok, és pedig: Papp János 12 ember — 12 ló, Kazinczy Mátyás 5 e. — 5 l. Csikmák Mátyás 22 e. — 22 l. Nagy Mihály 8 e. — 8 l. Györe Ferencz 12 e. — 12 l. Burány Mihály 8 e. — 8 l. Nagy János Ragyogó 20 e. — 20 l. Nagy István Ragyogó 9 e. — 9 l. Majoros János 8 e. — 8 l. Polyák János 8 e. — 8 l. Vuits György 20 e. — 20 l.

Matykó Menyhért 9 e. — 9 l. Csikmák József 16 e. — 16 l. és végül Csikmák Márton 15 ember és 15 ló elhelyezésére és ellátására. Kikkel a szerződés meg is kötött. A vállalati ár egyenként a lóval együtt 30 krban állapított meg.

Szerencsétlenség a Tiszán. Tegnapelőtt reggel a Tiszán munkában álló kotró-gép egyik munkása, aai illetőségű Tarkány Antal vigyázatlanságból vízbe fullt. Holt testét azonnal sikerült kifogni.

Petrovosszellőn az országos vásár f. hó 28. napján fog megtartatni.

A zentai iparos ifjuság „Önképző Egyesülete” könyvtára gyarapítására augusztus 20-án nemzetközi póstával egybekötött táncvigalmat rendez a nagyvendéglő üvegtermében. Belépődíj személyenként 50 kr. családjegy 1 frt 20. Kezdeté esti 8 órakor.

Kaszaharcz. A bácskai Felső Roglatica pusztáról véres kaszaharcz jelent tudósítónk. Két munkásember veszett össze: Torjék István és Kiss Sándor. A kurta jelentés az okról csak ezt a három sokat mondó szót közli: „Kiss felesége miatt.” Hát olyan Parasztesület-féle regénynek kell ennek lenni a végezetül is kapott a két ember. A rettenetes szerszámmal aztán esatára ment a két ember. Mindketten súlyosan megsebesültek. Az egyik a hátán kapott veszélyes szurást, a másik a felső karján. Addig tartott a karcz, amíg vértől elborítva ki nem faradtak bele. — Most mindkettő a moravicai kórházban van ápolás alatt. —

— **Ujvidéken** egy szobafestő 5 éves fiút, ki a közeledő nehéz szekér előtt menekülni akart, de véletlenül üvegre lépett s fájdalommal esett, oly szerencsésen kerülték ki az „ösztonszerűleg okos” lovak, hogy a koci kerekjei nem érintették s így ép tagokkal menekült a bajból, holott a nézők haláljelhelmet állottak ki.

Magyarosító főszolgabíró. A kishartai ág. ev. hitk. felügyelője, Földváry Mihály postamegyei főszolgabíró azt a nehéz feladatot tűzte ki maga elé, hogy a kishartai svábok között utat tör a magyarosodásnak. Nagy munka ez mert a nép nem igen akar helyet engedni a főszolgabíró törekvéseinek s mereven ragaszkodik a nyelvéhez. Az eredmény mégis kielégítő. A főszolgabíró kívánságára megtette azt a hitközség, hogy a minapi közgyűlést ez alkalommal először magyarul tartotta. A főszolgabíró nem riad vissza anyagi áldozatoktól sem, hogy megkezdett munkájának minél nagyobb eredményt szerezhesen. Három évvel ezelőtt, mikor Kis-Hartán új segédtanítói állást rendszeresítettek, a főszolgabíró kötelezte magát, hogy 3 éven át évi 65 frttal megtoldja a tanító fizetését. E kötelezettségét a minapi közgyűlésen megújította, de azt a föltételt kötötte hozzá, hogy a templomban minden hónapban egyszer s minden sátoros ünnepen magyarul tartassék az istentisztelet. A hitközség elfogadta a föltételt s így a kishartai templomban is helye van már a magyar szónak. E közgyűlésen foglalkoztak az egyetemes felügyelő megválasztásával is, mely alkalommal az egyetemes felügyelő megválasztásával is, mely alkalommal az egyház Prónay Dezső batorra adta a szavazatát.

Hamis koronások. A köznép, úgy látszik hamar megbarátkozik az új pénzzel: hamisításához legalább hamar hozzá fogtak. Torda-Aranyos megyében Várfalva községben egy ezüst koronásokat hamisító ban lának jöttek a nyomára. A banda fejét, Szabó kishíró el fogták. A hamisítványok elég ügyesek, émből készültek. Megtalálták nála a gépeket is. Ugy látszik a banda nem új keletű, mert már ezüst forintosokat is hamisított.

A nagyváradi szent László szobor leleplezése szeptemberre elmarad. A szobrász ugyanis arról értesítette a káptalant, hogy a szent palástja az öntésnél elromlott, és újra kell önteni.

A „Képes Családi Lapok” 33. számának tartalma: Regina. (Elbeszélés.) Irta Prém József. A fereg. (Költmény.) Rudnyánszky Gy. tól. — Nyári primadonnák (Jelenet az életből.) Columbustól. — Aeolhárfa. (Csevegés.) Irta Ábrányiné K. Klementin. — Fadia Rosia. (Elbeszélés a Hravilágból.) Moldován Gei-

gelytől. — Gondolatok. — A szerelem szeme. (Elbeszélés.) Irta Bródy Sándor. — A nap ereje és a villamosság. — A boldogság virága. (Elbeszélés.) Verner E.-től. Fordította K. Beniczky Irma. (Folyt.) — Humor. — Mindenféle. — A hét tükre. (Csevegés.) Irta Meffszó. — Képeinkhez. — Irodalom. — Elhunytak. — Szerkesztő póstája. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, s ha tekintetbe vesszük azt, hogy e lap ugy tartalma, mint olesősága által egyetlen család asztaláról sem hiányozhat, a legmelegebben ajánljuk olvasóinknak.

(A német császár Budapesten)

A német császár a kőszégi hadgyakorlatok és az Alberecht főherczeg baranyamegyei birtokán tartandó szarvasvadászatok után a királyllyal Budapestre jön és néhány napot ott fog tölteni. A német császár ez alatt az idő alatt a budai várpalotában fog lakni.

Váltóhamisító tanítók. A B. H. aug. 10-iki számában a következőket olvassuk: Három baranyamegyei népnevelő, Füge József biztricie, Szikora Ferencz szatimiai és Schreer János horvát-hertelendi tanító, Elter András kaáni és Kovács Antal biztricie parasztlak szives közreműködésével üdvösebb nyári foglakozás híján váltóhamisításra adta a fejét. Szerencsétlenségökre azonban hamar rajta vesztettek. Az öt tagból álló műkedvelő társaságot — mint tudósítónk írja — aug. 6-án fogta el Kult János mágoecsi takarékpénztári szolga és egyik társa segítségével Parkas Ferencs baranya-mágoecsi esendőrörsvezető a bakóca-mindszentli állomáson, épp, akkor midőn Budapestre jövet a vasuti kocsiából kiszálltak. A váltóhamisító társaság fufangos igazgatója Füge József biztricie tanító volt, ki hamis községi bélyegzők segítségével helyeztette el a hamisított váltókat a társaság parasztlak tagjai és vele bagolyhiten élő hitvese által a dombovári-, högyész- és baranya-mágoecsi takarékpénztárban. A mágoecsi takarékpénztár, melynek igazgatója, Halvax József helybeli plébános, a benyújtott váltó hamis voltára rájövén, rögtön megindította a nyomozást, mely rövid idő múlva a tettesek elfogatására vezetett. Óvári János takaréktári könyvelőnek már az első hamis váltó elhelyezése alkalmával feltűnt, hogy a váltóelhelyező, ki kurdi embernek vallotta magát, miért nem a Kurdhoz közelebbi högyész- trékpénztárhoz fordult kölcsönért. De a parasztlak jól ki volt tanítva, mindenre meg tudott felelni. A váltón csupa jó nevű kurdi emberek szerepeltek zsiránsként, kiket a mágoecsi takaréktári cenzorok személyesen ismeretek s így egész nyugodtan meg is szavazták és ki is adták a kívánt összeget, mert a községi előljároság által kiállított bizonylat és birtokiv egész rendben volt. Egy hétre rá jött a Füge tanító élet párja szintén irással, de ez már nem kapott pénzt, hanem a könyvelő azt mondta neki, hogy menjen csak haza, minden rendben van, majd a pénzt utána kül-

dik póstán. Nyomban utána pedig irt a kurdi előljárásnak, hogy van-e a váltón kibocsátóként szereplőhöz hasonló ember Kurdon, állított-e ki az előljárásság számára bizonylatot stb. Tagadó felelet érkezével a könyvelő rögtön az első vonattal Kurdra sietett, s ott kisült az egész turpisság, hogy minden hamisított. Míg a könyvelő Kurd táján ez után járt, az alatt a főcinkos kilétére Mágocson jöttek rá. Akkor ugyanis, midőn az első váltót elhelyezte Elter András, Füge József is vele volt. S míg az előbbit bent kérdezték, az alatt Füge egy mágocsi ismerősével künn az előszobában beszélgetett s még panaszkodva említette fel, hogy annak a fiatal embernek az „egészen kifogástalan váltóját” milyen nehezen akarják elfogadni. Ez az ismerős mondta meg, hogy a főcinkos csak a tanító, ki ezalatt fönn járt Budapesten a kieselt pénzen bevásárlásokat téve. Elfogásakor még találtak nála 185 frotot, Budapesten vett holmikát, aranykarperecet stb. A mágocsi takarékpénztár néhány száz forintnyi vesztesége biztosítva van, mert az egyik cimborá fertály telke ezt teljesen fedezi. A befogottak valamennyien könyvek közt átkozzák csábítójukat s megrontójukat, Füge József bisztricei tanítót.

Hulló rózsabimbó: Temesváry Sándornak Iduska nevű 3 éves kedves leánykája f. hó 9-én difteritiszben elhunyt. A mélyen megsomorodott szülőket vigasztalhatja minden szomorúságuk mellett azon tudat, hogy felejtetlen kedves kis gyermekük e földi sírlomvölgyéből az égbe ragadtatott és mint kis ártatlan angyalka szüntelen imázik a gyászoló szülőkért az égből kik nagy reményeket fűztek az ártatlan csecsemőhöz, s földi remények helyett égbeszárnyaló hitőkben nyertek bő kárpótlást érzékeny veszteségükért.

Egy kísértet tragédiája. Nagytopolyáról írják nekünk: Mumber János o. lavaló mesterembernek az a furcsa szenvedélye volt, hogy éjjel tájban fehér lepe lőbe burkolva sompolygott végig olykor a falu utcáin. Kezelve tellett benne, a babonás népet mint kísértet ijesszesse. A falubeliek, kivált az asszonynepszég, nagy izgalomban volt a kísértetjárás miatt s csak néhány felvilágosítottabb ember sejtette, hogy Mumber uram bolonozása az egész. Egy Rempel Péter nevű földmives, kinek kis leányát egy éjjel a „kísértet” úgy megijesztette, hogy súlyosan megbetegelett, — elhatározta, hogy véget vet a hazajáró lélek garázdálkodásának és lesbe állott a falu piacán. Éjjel tájban a „kísértet” csakugyan előjött a téren álló nagy keresztkép mögül. Rempel előrántotta pisztolyát, célzott és lőtt. Velőt rázó sikoltással rogyott össze a „kísértet” s mire a népszég összefutott, halva feküdt ott, a vértől piros lepedőben.

A „Pilgrim” útja. Az angoloknak néha vannak pompás ötleteik. D. B. Holl Heywood maidenheadi angol fiatalember, a ki mindössze huszonkét esztendő, tavaly ilyenkor még iszonyúan unatkozott Angliában. Valószínű, hogy semmi fontosabb dolga nem volt: kedve szerint törhette hát a fejét, hogy mire fordíthatná leghasznosabban az idejét. Egyszer csak kitűnő eszme villant meg agyában: elmegy ő a Fekete tengerre! De mivel igen sok angol megtette már ezt az utat ő előtte, a világért se állt volna le elődeinek pusztá utazói közé.

Nem: új eredeti tervet gondolt ki. Elhatározta, hogy a Fekete-tengerig vizen teszi meg az utat. De volt egy nagy bökkenő: hol talál ő olyan hajóst, a ki vállalkozik erre a furesa utra: aztán hol akad ő olyan apró járműre, a melyikkel nagy, hatalmas folyón s kevés vízü pici patakon keresztül evezhet. Azonban mentőgondolata támadt; csináltat majd ő maga hajót, amelyikkel eljuthat a Duna torkolatáig. D. B. Holl Heywood ur nemsokára már rajta ült a „Pilgrim”-en két barátjával s mikor a tengerhez értek, hogy Franciaországba átjussanak, főszedték a hajójukat s avval egy tengeri gőzösre szálltak, mely szerencsésen a kontinensre ért velük. Itt aztán siettek megint a „Pilgrim”-re szállni, mellyel behajózták a Szajná, Elbat s más nagy és kis vizeket. Regensburgnál átjöttek a Dunára, késő ősszel Ó-Budára értek, a hol hajójukat kijavították, mialatt ők erre is, arra is elkalandoztak. Most Újvidéken is túl vannak már. A múlt héten töltöttek Mohácsen három napot. Beszélgettek, ittak velük a mohácsiak és újvidékiek. A hajójuk nem volt hosszabb 8 méternél, a szélessége 6 méter lehetett. A lobogója kekszínű ék alak, közepén fehér paizszsal s ezen vörös keresztrel, fölül koronával. A kis hajó elég gyorsan hasítja a vizet, óránként 12 kilométert halad. —

Mélyen tisztelt Közönség!

Amint a múltban, a Klenóczky és Biró-féle könyvnyomdáknak 5 éven keresztül való vezetésével minden alkalommal bizonyítani törekedtem, mikép nem kizárólag a vagyonszerzés célján a nyomdászati terén való működésem által, hanem inkább ambícióból töreksem a t. Közönség igényeit kielégíteni, ezáltal is, a „Zentai Hírlap” tekintetes szerkesztő-bizottságának önzetlenül eszközölt nagyszabású befektetése folytán azon szerencsés helyzetbe jutottam ezen, a modern kor igényeit minden tekintetben kielégítő intézet technikai berendezése által, hogy művek, folyóiratok, hírlapok, táblázatok, társasági- és esküvői meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, szóval minden a nyomdai szakba való munkák elkészítésénél két évvel alatt szerzett tapasztalataimot továbbra is szülővárosomban, Zentán érvényesíthesem.

Hogy az előhaladott nyomdászattal mindenkor lépést követően tartani arról, a volt üzletfeleim meggyőződést szerezhettek, s hogy ennek a jövőben még fokozottabb mérvben fogok elvetni, előre is biztosítom a m. t. Közönségét, s szolid ár-szabás, valamint a legpontosabb kiszolgálás által kívánok a bennem helyezendő megbízást bizalommal megfizetni.

A t. helybeli és vidéki közönség támogatását a vezetésem alatt álló intézet részére, s a személyesen helyezendő nagyra-beesült bizalmát kérve, vagyok

BIRÓ JÁNOS
könyvnyomdász,
a „Zentai Hírlap” nyomdájának
művezetője, kiadó.

Nyílttér. *)

Válasz a „Közönség”-nek!

A rám zúdított fulmináns cikkekfelében első sorban a helyet méltóztattak kifogásolni, a hova a szerkesztőség beosztani szíves volt.

Ime én egész ide félrevonulok, de engedelmelemmel tiltakozom az ellen, hogy önök még a hírek közé félve firkálnak; holott a ponyván volna a helyük.

Hüségny hangot önöknek van legkevésbé joguk használni, a kiknek működése fölött

*) Ezen rovatban foglalkékert a felelősség a Szerk.

tólul nevelnek az előfizetők és mulatnak a morók.

Nem válasz volt az urak, a mit elkövetek, hanem csak mosakodás, hogy be nem vallott cizéljukra rámutattam.

A pumpolás ideje lejárt és sem önök, sem mások nem fogják az apát-plébános urat Schvareczá tenni.

Áldás-békességet kíván a

Vén Róka.

Szerkesztői posta.

Vulkán úrnak Helyben: Beküldött satirikus verse lapunkban nem közölhető. Kérjük küldje be az Ellenőr szomszédunkhoz, a hol szívesen fogadják. **K. T.** helyben. Petőfy mondja: a költészet szent-egyház, hova belépni bozskorban, sőt meztláb is szabad. Talán ön ezen a jusszon akar belépni. Versét alapos átdolgozás után hozhatnók, de erre nem érünk rá. **K. M. D.** úrnak Horgos: Mire reklamáló sorait vettem, ön is vette bizonyára a technikai akadályok miatt megkésétt Hírlapot. Búcsú látogatásának magyar vendégszeretettel nézünk elébe! Különben kíváncsian várjuk dísz-ódáját. **E. M.** úrnak Újvidék: A túlságosan felhalmozódott tárgyhalmaz miatt — műve további ismertetésének folytatását egy időre el kellett halasztanunk. **R. K.** úrnak Kaloecán: Ha talán ritkábban kereshetsz is fel soraiddal nagymérvű elfoglaltságod miatt, azért maradunk ám a régiéik és küldjük lapunkat bajtársi tiszteletből. **Többeknek:** Technikai akadályok miatt nem jelenhetett meg lapunk a rendes időben; azonban — hál Isten! — nyomdánk most már rendben van és ezentúl nem lesz okuk sem a késedelem, sem a kiállítás miatt panaszkodni, arról kezeskedünk!

Világtörténelmi Naptár.

Aug. 13. 1704 Eugen és Marlborough hercegek megsemmisítették a francia és bajor egyesült hadsereget Hochstedtnél. A francziákat Tallard vezette; Marlborough-val szemben villeroi állott. Eugen herceg itt találkozott először az angol vezérrel s valóban páratlan, mint tud együtt harcolni korának két legnagyobb hadvezére felretéve minden kiesinyes hiúságot és feltékenységet, s alárendelve minden személyes tekintetet a közös nagy célnak. Közülök az idősebbik Marlborough lord 1659-ben született. Nevelését annyira elhanyagolták, hogy alig tudott ifjú korában helyesen írni és olvasni, és gyors előmenetelét, inkább simaságának, mint kitűnő hadi tetteinek köszönhette. Jelleme messze alatta állott Eugen jellemének. Nem ismert elvet, hűséget s ép ugy elárulta II. Jakabot, — jöltevőjét, amint kész volt elárulni későbbi urát — Vilmost. Eugen nem szolgálta hazáját, francia országot miat vezértársa, — mert XIV. Lajos gunyosan elutasította a testileg fiatal embert; ezért ajánlotta azután fel kardját a császárnak, kinek ügyét rendíthetetlen hűséggel szolgálta egész haláláig, s Zentánál elhervadtatlan babért tűzött hadi tetteiért, méltán kiérdemelt, — koszorújába.

Aug. 19. 1691. Lajos bádeni herceg Kiüpráli Muszlafa nagyvezért Szalánkemennél megverte, ki maga is halálosan megsebesülve vitetett Belgrádba. 1796. Károly főherceg Jourdan francia főhadvezér — get tönkretette Emerdingennél.

Aug. 14. 1804. I. Ferencz felveszi az osztrák császári címet. Nagy Károly ideje óta csak egy császárságot ismert a nyugot Európa: a római szl. birodalmat, melynek koronája a frank, majd a német császárok fejét ékesítette. Bár a császár ezen ezred év alatt nem volt mindig a leghatalmasabb fejedelem, rangjának elsősege

előtt mindig meghajoltak a királyok, — még XIV. Lajos francia király is. Igaz, hogy Nagy Péter is (orosz) császárnak nevezte magát, de ez igényt a többi európai fejedelmek nem ismerték el. Midőn tehát I. Napoleon ugyanezen címet felvette, az első-gőre feltékeny habsburgi ház megalapította az osztrák császári címet, mely örökös, — ellentétben a római császársággal, mely mindig a választástól függött.

Aug. 15. 1769. Született Bonaparte Napoleon, egy ajaccioi ügyvédnek Bonaparte Károlynak második fia. Anyja Ramolini Letitia volt. A kis Napoleont 8 éves kora óta a francia király költségén taníttatták, előbb Antunben később a Brienneben fennálló katonai előkészítő iskolában. Midőn 14 éves korában eltávozott az iskolából a következő bizonyítványt nyerte: Bonaparte sz.: 1769. aug. 15. 4 láb 10 hüvelyk magas, 14 éves. Jó testalkatu, egészséges jelleme, engedelmes, becsületes és hálás. Kiválik a matematikában való szorgalma által. Meglehetősen jól tudja a történetet és földrajzot, gyenge az irodalmi tárgyakban és a latinban. Kitűnő tengerész válik belőle. Párisban bevégezve katonai tanulmányait, már 17 éves korában tüzérhadnagy lett a La-Fère ezredben, s bizonyára lángeszének, — mely őt Európa minden fejedelmei fölé emelte — köszönhető, hogy fiatalsága dacára — nem volt még 27 éves — őt nevezték ki 1796. márcziusban az olaszországi hadsereg fővezérévé, 8 mulva pedig I. Napoleon név alatt Franciaország császárává lett.

Aug. 16. 1685. Károly lotharingiai herceg Érsekújvárt bevette, s a Sajtán Ibrahim vezérlete alatt érkező 60.000-nyi török sereget tönkretette. 50 zászló, 25 ágyú, 10000 kényelmesen butorított sátor, tömérdek fegyver, ruha, ló és hadiszer lett a győzők zsákmányává. 32 évvel később ugyanezen a napon Eugen herceg is határozott diadalt aratott a törökök fölött Belgrádnál, hol Pálffy János huszárai öt órai erős küzdelem után döntötték el a csatát, minék az lett a következménye, hogy harmadnapra Belgrád, Szemendria, Szabács, Orsova, Mehadia és Szerbiának fele meghódolt. 668 ágyú, 106 mozsár, 600 érez, 20000 közönséges ágyugolyó, 600 hordó lópor, 3000 kocs, 59 zászló, 9 lófark lett a győzők jutalma.

Aug. 17. 1786. II. Friderik a „nagy“-nak nevezett porosz király meghalt. Ő volt korának legnagyobb és legügyesebb hadvezére, mit fényesen be is igazolt a 7 éves háborúban. 1812. I. Napoleon visszaveri az oroszokat Szmolenszknél, kiket Barclay de Tolly vezényelt.

Aug. 18. 1813. Fejedelmi összejövetel Prágában, Európa felszabadítása érdekében, melyet Napoleon többé kevésbé

leigázott. A résztvevők voltak I. Ferenc osztrák császár, Sándor orosz ezár és Friderik Vilmos porosz király. Napoleon az értekezlet által követelt feltételeket nem fogadta el, mire következett a Napoleonra végzetes Lipsei csata. —

A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG NEVÉBEN
a szerkesztésért felelős:
LIPPAY IMRE.
LAPTULAJDONOS:
a szerkesztő-bizottság.
Kiadó: BIRÓ JÁNOS művezető.

17608 sz.
893. P.

A szabadkai kir. törvényszéktől.

Hirdetmény.

Újházi Menyhért és társai felpereseknek Zenta város mint földes úri jogutód és társai alperesek ellen vitatott urbéri perében a szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság ezennel közhírré teszi, hogy a zentai urbéres közlegelő elkülönítése, valamint pedig, annak egyéni felosztása végett, folyó jelen urbéri perben érdekelt összes távollevő ismeretlen tartozkodásu valamint az időközben elhalt volt urbéresi jöbányok ismeretlen örökösei részére ügygondnokul Mitkovits József zentai ügyvédet kinevezte. Felhivának tehát a zentai urbéres és közlegelő elkülönítése, valamint pedig annak egyéni felosztása végett folyó jelen urbéri perben érdekelt összes távollevő és ismeretlen tartozkodási zentai volt urbéres jöbányok és illetőleg ezeknek jogutódaik valamint pedig az ismeretlen tartozkodási távollevő és az elhaltak ismeretlen örökösei, hogy a részökre kirendelt ügygondnokot ügyök czélszerű vezetése és védelmök végett kellőleg utasítsák vagy a bíróságnál e hirdetmény első közzétételét követő 42 nap alatt más ügyvédet nevezzenek meg, mert ellenkező esetben mindezen elmulasztásából származó következményeket maguknak tulajdonítsák.

Kelt Szabadkán 1893. évi július hó 21-én tartott urbéri üléséből.

(P. H.)

Crainicianu h. elnök.
Jánosy jegyző.

DR. Heiszler J.

orvostudor vizgyógyintézete Szabadkán,
artézi gőzfürdő épület.

Lakás Petőfy u. 9. sz. a fapiacson.

Kitűnő eszköz a test erősítésére, az idegek edzésére és a megbetegedési hajlam csökkentésére.

Sikeres gyógmódja

az idegbetegségek legkülönfélébb alakjainak, mint:

idegesség, ideggyengeség, (Neurastkenia), Hypochondria, Histéria, Epilepsia, hűdési és görcsös állapotok, álmatlanság, nemi gyengeség (Impotentia). — Vérczegénység, vértorlás, aranyér és görvényes bajoknál, továbbá idült légzőszervi és emésztési bántalmaknál, nemkülönben csúzos és köszvényes bajoknál kiválólag jó gyógyhatásu.

Massage, villanyozás.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Földhaszonbérlet.

Vörös- szül. Kamocsay Teréz és Kamocsay Lajos-féle az adai határban fekvő

**95 lánecz 787 ööl szállási föld
az 1894. termőévre augusztus
16-án d. e. 10 órakor**

Ada község házánál árverés útján haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek alulírott zárgondnoknál bármikor, legkésőbb az árverés napján és színhelyén megtudhatók.

Zentán, 1893. évi július hó 26-án.

Szimrók Antal
zárgondnok.

Földhaszonbérlet.

Vörös, szül. Kamocsay Teréz és Kamocsay Lajos-féle, a martonosi határban fekvő

**119 lánecz 1189 ööl szállási föld
az 1894. termő évre augusztus
19-én d. e. 10 órakor**

Martonosi község házánál árverés útján haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek alulírott zárgondnoknál bármikor, legkésőbb az árverés napján és színhelyén megtudhatók.

Zentán, 1893. július hó 26-án.

Szimrók Antal
zárgondnok.